

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Ja, jeg har fået lov.

Nu var det jo i dag, at vi skulle begynde med at diskutere Kristeligt Folkepartis forslag. At der så var andre ordførere, det tog deres egne forslag op, er en anden side af sagen. Men jeg vil gerne forholde mig til Kristeligt Folkepartis forslag og spørge hr. Ole M. Nielsen:

I forslaget, som jeg har læst, står der, at kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagerne ikke skal have ret til den fleksible barselorlov. Jeg vil godt spørge, hvorfor man har lavet den deling, hvor man lukker dem ude. For det andet synspunkt, hr. Ole M. Nielsen har, er jo, at det er fint nok, for hvis der er nogle, der går på barsel, så kommer der nogle af de ledige i arbejde. Det er jo vigtigt, at de også kan få uddannelse. Og i det øjeblik, de arbejdsløse er i aktivering eller noget andet, kan de altså ikke få børnene passet med denne her barselorlov.

Jeg synes, det er lidt synd, at forslaget har den slagside over for de to grupper her, og jeg vil gerne høre, hvorfor de ikke er med i forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er et nyt og relevant spørgsmål, hr. Laustsen rejser dér, som jeg da tror, at vi kan diskutere. Men det er vel, fordi vi mener, at det med at få aktiveringen til at fungere i forvejen er besværligt nok. Vi ved jo som arbejdsmarkedsordførere, at vi såmænd har vort hyr med den, og det får vi nok også i fremtiden. Men ellers har jeg meget sympati for hr. Laustsens forslag, og jeg vil da meget gerne være med til at diskutere det, hvis vi kan komme så tæt på hinanden, at det er dét, der bliver anstødsstenen, for så må vi prøve at løfte den.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jamen det bliver jeg nødt til at spørge hr. Ole M. Nielsen om, for der kommer selvfølgelig en forhandling om det, og der må vi jo skille fårene fra bukkene og finde ud af, hvilke forslag der kan bære og finde 90 mandater bag dem. Men grunden til, at jeg spørger, er jo, at det forslag, Socialdemokratiet og De Radikale har fremsat, jo ikke indeholder den begrænsning, og det, der bare undrer mig, er, hvorfor man går ind i forslaget og laver den begrænsning fra Kristeligt Folkeparti, som jo ellers er et fornuftigt parti på mange af de her områder. Det undrer mig lidt, at

man ikke giver de to grupper den samme mulighed, som man vil give til alle mulige andre.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg kan kun sige, at jeg tror, det skyldes, at vi ikke har sondret imellem kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere, der er i aktiverperioden og uden for aktiverperioden. Uden for aktiverperioden er det jo i hvert fald meningsløst at snakke om deltidssorlov, mener jeg. Så jeg tror sådan set, at det er sådan, og vi ved, at vi har de problemer med at få aktiveringsperioden til overhovedet at fungere. Så jeg mener, at der er nogle praktiske problemer i det, hr. Laustsen foreslår, men lad os snakke om det.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om selvstændig ret til 6 ugers fleksibel fædreorlov.

Af Jan Petersen (S) og Anders Samuelsen (RV) m.fl.

(Fremsat 7/12 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Vi har netop behandlet et beslutningsforslag fra Kristeligt Folkeparti om forlængelse af barselorloven. Vi skal nu debattere et forslag fra Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre om i for-

bindelse med en forlængelse af barselorloven at give en forlænget orlovsret specielt til fædrene.

Lad mig slå fast, at intentionerne med forslaget, nemlig at flere fædre skal på orlov, er regeringen enig i. Det er også den nuværende regerings ønske, at flere fædre end i dag påtager sig det ansvar, der hedder pasning af egne børn. Spørgsmålet er bare: Med hvilke midler og med hvilken vægt ønsker vi det fremmet?

Kl. 19.25

Ét middel er måske en særlig fædreorlov.

Men vore veje skilles, når det står over for den enkelte families eget ansvar for og ret til at vælge, hvem af forældrene der skal være hjemme hos barnet og i hvor lang tid. Det er en afvejning, en afvejning mellem ønsket om, at flere fædre melder sig under pasningsfanerne, og hensynet til den enkelte families egne ønsker og valg.

Vi vil arbejde for, at hensynet til fars og mors egne ønsker og behov for familien tilgodeses snarere end umyndiggørelse og tvangsforanstaltninger. Jeg føler mig ikke overbevist om, at fædres ønske om at være hjemme hos barnet alene vil opstå, fordi de får en ret hertil. Der er en lang række andre faktorer, der spiller ind.

Jeg mener, at det forslag til en udvidet og mere fleksibel barselorlov, som regeringen har fremlagt i regeringsprogrammet, indeholder nogle af disse andre faktorer.

Først og fremmest vil barselorloven med regeringens forslag blive forlænget så meget, at der hermed skabes bedre muligheder for, at fædre kan benytte sig af den resterende orlov. Dernæst vil den øgede fleksibilitet, som vi lægger op til, bl.a. medvirke til, at forældrene kan udnytte afspadsering og ferierettigheder på en bedre måde end efter de gældende regler. Endelig tror jeg ikke, at der er tvivl om, at en længere periode med en høj ydelse vil bringe flere fædre på banen.

Jeg tror, at tingenes tilstand vil ændre sig med tiden, bl.a. med en ændret og mere fleksibel barselorlov. Jeg tror, at flere og flere mænd vil tage orlov og dermed udnytte fleksibiliteten i regeringens forslag til 1 års barselorlov.

Regeringen skal på denne baggrund indstille, at dette beslutningsforslag forkastes.

Jens Vibjerg (V):

Venstre er tilhænger af fleksibilitet og af, at fædre gør brug af orlov, men så kan jeg altså heller ikke sige ret meget mere positivt om forslaget. I Venstre synes vi ikke om tvang. Vi skal ikke

tvunge fædre på orlov. Det med, at vi skal nok fortælle, hvad der er godt for dig, er en urimelighed. Det er en nedgøring af den enkelte familie. Familierne skal selvfølgelig selv disponere over orlovstiden, som det nu passer bedst ind i den enkelte families situation.

Venstre støtter familiens muligheder. Venstre kan ikke støtte tvang, formynderi og derfor heller ikke forslaget.

Mette Frederiksen (S):

Det forslag, vi behandler nu, handler dybest set om fædres mulighed for at kunne indgå aktivt i deres børns første leveår. I sammenhæng med de øvrige drøftelser, vi har om børnefamiliernes behov og vilkår, er det for os helt afgørende, at der bliver sat fokus på den ene af de to, nemlig også fædrene. Vi ønsker med det her forslag at sætte fokus på følgende:

Vi vil have mere tid til familierne, og vi vil have valgmuligheder for familierne, vel at mærke, som jeg har fremført det tidligere i dag, en reel valgmulighed, og så ønsker vi ulig Venstre at sørge for en række bedre betingelser for vores fædre.

Det kan være nyttigt for forståelsen af problematikken at kaste et blik på situationen, som den er i dag.

De 2 ugers fædreorlov, som i dag affholdes i umiddelbar forlængelse af fødslen, er der ca. 60 pct. af vores fædre, der benytter sig af, altså kun lidt mere end halvdelen. Endnu ringere ser det ud, når vi kigger på de 2 ugers frivillig fædreorlov, vi har. Kun hver femte far benytter sig af det tilbud. Og vender vi blikket mod den periode, der ligger imellem den 15. og 24. uge, så er vi helt nede på, at kun et sted mellem 2-3 pct. af vores fædre benytter sig af eksisterende tilbud.

Hvorfor er billedet dog så trist, som det er? Ja, i virkeligheden mangler vi jo ordentlig forskning på det her område i Danmark, men jeg tror, at de fleste af os, hvis vi benytter os lidt af almindelige erfaringer, kommer frem til, at fædrenes manglende tagen del i orlovsmulighederne først og fremmest hænger sammen med normer og forventninger hos arbejdsgivere, kollegaer og i samfundet i det hele taget.

Det handler om, at der fortsat er store lønforskelle mellem mænd og kvinder i Danmark. Det handler om manglende fleksibilitet. Alt dette understreges i øvrigt af et af de nabolande, som kan finde ud af at forske i det her og i øvrigt også finde ud af at skabe bedre resultater, end vi kan her i Danmark, nemlig Norge. Apropos

Norge er det vel stof til eftertanke, at trods en lavere kompensationsgrad ligger Norge, de andre skandinaviske og i øvrigt også andre nordiske lande langt foran Danmark.

Det, at både mor og far tager en del af orloven, er altså ikke udtryk for nogen fjern fremtidsvision. Det er faktisk realiteterne i en række af de lande, der omgiver os.

Kl. 19.30

Det beslutningsforslag, vi fremsætter i dag, handler lige præcis om det, jeg sagde før, nemlig valgmulighed, reel valgmulighed, fleksibilitet og flere rettigheder.

Vi ønsker derfor at sikre en selvstændig ret til 6 ugers fleksibel fædreorlov. Det kan godt være, man kan ønske så meget som politiker, men endnu en gang må jeg appellere til, at vi også tør træffe nogle beslutninger.

Det forslag, vi behandler i dag, vil ikke alene forlænge antallet af orlovsuger til fædrene, det vil samtidig også gøre det mere fleksibelt, altså at fædrene kan lægge orloven, hvornår de ønsker det i perioden.

Jeg tror faktisk, de nybagte fædre har brug for den her fleksibilitet, men de har først og fremmest brug for at have en stærkere lovgivning i ryggen. Det er nemlig det, de har behov for ude på den enkelte arbejdsplads.

Bent Bøgsted (DF):

Da Dansk Folkeparti ønsker, at forældrene suverænt bestemmer, hvem der skal holde barselorlov og hvornår i perioden, kan vi ikke umiddelbart støtte et forslag om udvidelse af fædreorloven fra 4 til 6 uger som et selvstændigt forslag.

I den samlede barselorlov har forældrene ret til at fordele barselorloven imellem sig, som de måtte ønske det, og på den måde kan faderen få den ønskede barselorlov. Vi må huske på, at forældrene selvfølgelig altid ønsker det bedste for barnet, og vi mener ikke, det gavner barnet at lovgive om, hvem af forældrene der skal have barselorlov. Der skal være frit valg for forældrene til at vælge, hvem der skal holde barselorlov, og hvornår de skal holde barselorlov.

Lars Barfoed (KF):

Fra konservativ side er vi helt uenige i, at det specielt er fædrene, der ved lov skal sikres mere orlov. Det er en utidig indblanding i familiernes frihed til selv at tilrettelægge deres tilværelse og foretage deres egne valg.

Jeg er personlig meget enig med forslagsstillerne i, at flere fædre burde tage barselorlov,

men som politiker, som lovgiver må jeg sige, at det skal jeg da blande mig uden om. Fra politisk side skal vi skabe så gode rammer som muligt for, at også fædre kan tage orlov for at være sammen med deres børn, men det har vi jo allerede.

Med det forslag, som Det Konservative Folkeparti, Venstre og regeringen tidligere bebudede, at de vil fremsætte, ja, så bliver også fædrenes muligheder endnu bedre, end de er i dag, men det bliver de altså også for mødrene. Så er det op til familierne selv at træffe deres valg, og sådan skal det også være. Familierne skal samlet set have flere og bedre valgmuligheder, men det må være deres eget valg.

Derfor er dette beslutningsforslag efter min opfattelse udtryk for en formynderisk og forældet opfattelse af tingene, som vi konservative ikke kan tilslutte os.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Nu kunne man jo også anlægge det synspunkt, at det ligefrem kunne være progressivt, hvis man i familierne kunne finde ud af at deles om arbejdsopgaverne, også når børnene er små.

Derfor bliver jeg nødt til at spørge hr. Lars Barfoed, hvorfor det efter hans mening er lykkedes vores nabolande at sørge for, at en større del af fædrene faktisk tager andel i barselorloven.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er ikke så klog, at jeg kan svare på det spørgsmål. Jeg har ikke forsket specielt i, hvorfor de mon i højere grad tager orlov der, end de gør her i landet, men jeg har den holdning, at familier selv skal bestemme, og at politikere ikke skal bestemme på familiernes vegne. Det er sådan set baggrunden.

Kl. 19.35

Jeg kan omvendt spørge fru Mette Frederiksen: Hvad er det egentlig helt præcist, fru Mette Frederiksen forestiller sig der sker i familierne, siden fædrene ikke tager den orlov? Er det sådan, at fru Mette Frederiksen frygter, at kvinderne er blevet for stærke i parforholdet i det her land, sådan at de gennemtrumfer, at det er dem, der skal have orloven? Eller hvad er det, fru Mette Frederiksen forestiller sig er årsagen til, at fædrene ikke tager den?

Under alle omstændigheder har jeg tiltro til, at det finder familierne nok selv ud af.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Man sad jo dernede og blev helt opskræmt af al den snak om tvang osv. Derfor kunne jeg godt tænke mig lige at få bekræftet én ting fra den konservative ordfører: Kan den konservative ordfører ikke bekræfte, at hvis det her forslag bliver vedtaget, går der intet fra kvindernes barselorlov? Der bliver intet reduceret i kvindernes barselorlov, hvis det her forslag det bliver vedtaget. Det er ikke en tvang, men det er kun et tilbud til mændene, som de selvfølgelig kan sige nej til, om at få mere barselorlov.

Kan man ikke fra konservativ side bekræfte for det første, at i dette forslag går der intet fra kvinderne, og for det andet, at i dette forslag ligger der ikke nogen former for tvang?

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Til hr. Lars Barfoed: Hvis der er noget, jeg i hvert fald ikke er bange for, er det stærke kvinder. Det kan der være andre, der kunne have god grund til at være.

Derfor skal jeg sådan set bare slutte med at spørge hr. Lars Barfoed: Kan det øvrige Skandinaviens og Nordens meget større evne til at få fædre til at tage andel i barselorloven skyldes, at man i de pågældende lande har politikere, der tør træffe nogle beslutninger?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er da glad for, at hr. Søren Søndergaard gerne vil have mig til at forklare lidt om, hvordan forslaget skal forstås, men jeg kan bekræfte, at hr. Søren Søndergaard har læst forslaget rigtigt. Jeg har læst det på samme måde, så jeg kan berolige hr. Søren Søndergaard med, at han, som jeg kan se det, har læst forslaget rigtigt. Der er ikke taget noget fra kvinderne. Der er ikke noget tvangsmæssigt i forslaget. Det kan jeg bekræfte.

Det problem, jeg har med det, er, at man vælger, når der nu skal ske en udvidelse, at foretage en udvidelse, der ensidigt gavner fædrene, i stedet for en udvidelse, der sikrer familierne større valgmuligheder.

Til fru Mette Frederiksen: Jeg har altså én gang sagt, at jeg ikke er klog nok til at vide, hvorfor det går sådan, som det gør i de andre nordiske lande, men når fru Mette Frederiksen spørger mig, om jeg kan forestille mig, at det skyldes, at der er politikere dér, som har truffet

nogle politiske valg – jeg tror, fru Mette Frederiksen brugte udtrykket »har haft mod til at træffe nogle valg« – er det da meget muligt, at det hænger sammen med det. Jeg tør ikke sige det. Jeg har ikke forsket i det.

Jeg synes så bare, det er forkert, at politikere i disse andre nordiske lande har valgt at træffe beslutninger på familiernes vegne. Jeg vil hellere være sådan en politiker, der i så høj grad som muligt lader folk og familier have frihed til selv at træffe sådan nogle beslutninger, i stedet for at vi skal træffe dem politisk, selv om fru Mette Frederiksen synes, det er modigt at gøre sådan noget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg syntes bare, at der var et behov for at få den konservative ordfører til at bekræfte de her to ting, nemlig vores åbenbart fælles læsning af forslaget sådan, at der ikke er tale om tvang, og at der ikke her er tale om, at der tages noget fra kvinderne, for på den måde kan vi jo blive enige om, eller i hvert fald kan lytterne, seerne, blive enige om, at det, der blev sagt fra en række ordførere her, ikke var rigtigt.

Når det så er sagt, vil jeg spørge den konservative ordfører: Er det ikke sådan, at der i dag er nogle særlige krav om, hvor lang tid kvinderne skal holde barselorlov? Altså er det ikke sådan, at man allerede i dag blander sig? Eller er det sådan, at mændene kan tage hele barselorlovsperioden, hvis de har lyst? Det kunne jeg godt tænke mig at få afklaret. Eller er der alligevel noget, samfundet blander sig i?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Hr. Søren Søndergaards videbegærlighed er udtømmelig. Nu ved jeg ikke, om Folketingets talerstol er det rigtige sted at manuducere hr. Søren Søndergaard at, hvordan barselorlovsreglerne rent faktisk er.

Kl. 19.40

Jeg har engang været med til at skrive en bog, der hedder »Gravid og hvad så?«, og det kan være, jeg skulle skaffe sådan et eksemplar til hr. Søren Søndergaard. Der er reglerne ganske nøje gennemgået.

Men det er rigtigt, at der i dag er truffet visse valg for kvinderne, f.eks. er det sådan, at det kun er kvinden, der kan tage orlov de sidste 4 uger inden fødslen, og sådan er der så meget.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil lige starte med at rette en tak til Enhedslistens ordfører, hr. Søren Søndergaard, som har bibragt Folketinget en fælles opfattelse af, hvad forslaget går ud på.

Vi har den opfattelse, at når man skal udvide barselorloven, er det vigtigt, at man skruer den sammen på en sådan måde, at der bliver nogle reelle valgmuligheder. Det er lidt underligt, at det er mig, der skal stå og sige det, og at det er forslagsstillerne, der skal fremhæve det. Det burde være en ufravigelig logik og selvfølge for et liberalt parti, at der skulle være valgfrihed. Derfor forstår jeg slet ikke modstanden mod at indføre reelle valgmuligheder.

Det, der ligger i forslaget, er jo, at man udvider barselen. Noget beslutter Folketinget skal forbeholdes kvinderne. Det kan der være mange gode grunde til, at vi beslutter. Eksempelvis at det er kvinderne, der har de 4 uger op til fødslen. Det synes jeg er ret logisk, og jeg vil gerne være med til at beslutte, at det ikke kan konverteres til mændene. Jeg synes også, det er meget væsentligt, at vi beslutter, at i en del af en forlængelse af en barsel giver vi familierne mulighed for at vælge mand/kvinde, og at vi samtidig siger, at i en del af en forlængelse giver vi mulighed for, at manden kan tage orloven.

Det er da fleksibilitet og ligestilling, for vi er jo i en situation, hvor vi på arbejdsmarkedet ikke har ligestilling, hvad lønningerne angår. Når familierne er i den situation – og det må den nuværende regering da have meget for øje, for den har da kritiseret den forrige regering voldsomt for at stramme på skatter og afgifter, så familierne er ved at have det meget skidt – er det vel også meget væsentligt, at vi spørger: Hvordan sikrer vi så, at familierne ikke træffer nogle beslutninger, der er farvet af økonomien? For det er vel meget nærliggende, at hvis man i en familie spørger, om faren eller moren skal blive hjemme, ser man måske ikke på, hvad barnet har mest behov for, og hvad familien har mest behov for. Så spørger man: Hvad tjener far, og hvad tjener mor?

Jeg kan ikke huske, om det er i 90 eller 95 pct. af tilfældene, at det er den laveste indtægt, der tager orloven, og eftersom vi ikke har reel ligestilling i samfundet, ja, så er det jo kvinderne, der tager den. Så kommer man i en situation, og Det Konservative Folkeparti burde jo have lidt forståelse for det private erhvervsliv, hvor man belaster de arbejdspladser, som har flest kvinder ansat, eksempelvis detailhandelen, det offentli-

ge område med børnepasning, pædagogområdet, folkeskoleområdet og lign. Jeg forstår simpelt hen ikke, at Folketinget ikke vil tage ansvaret for at sikre, at man ikke skal belaste dele af erhvervslivet hårdere end andre. Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Derfor mener jeg ud fra en holdning om, at der skal være reelle valgmuligheder for familierne mellem faderen og moderen, og at man tager hensyn – et vidtstrakt hensyn – til erhvervslivet, at det her forslag er et bitte nøk i den rigtige retning. Vi havde gerne givet et endnu større tilbud til mændene af familiepolitiske årsager, af økonomiske årsager og af erhvervspolitiske overvejelser.

Men tilsagn fra SF's side. Vi synes, at det her forslag bærer i den rigtige retning. Det indeholder nogle reelle ligestillingsaspekter, som vi kan støtte.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er jo meget blevet til en ligestillingsdebat, og det skal da nok være rigtigt, som hr. Ole Sohn siger, at der ikke på alle områder er en lønmæssig ligestilling mellem mænd og kvinder. Det findes.

Men tror hr. Sohn ikke, at den manglende ligestilling i højere grad skyldes, at kvinder ikke har slet så langvarige uddannelser, ikke er så ambitiøse i deres karrierer, altså vælger job, der ikke er så stressende og ikke kræver så meget, og hvor uddannelsen altså ikke er så lang?

Kl. 19.45

Og skyldes den manglende ligestilling i familierne ikke, at de færreste mænd ønsker at gifte sig med en kvinde, der har en længere uddannelse end dem selv? Er det faktisk ikke det, det handler om? Det handler jo om, at kvinder med en høj uddannelse ofte lever ene eller i parforhold uden børn. Og derfor kan vi jo ikke tvinge en ligestilling igennem i familierne.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jo, igen har min navnebror ret i hovedparten af pointerne. Der er en lang række andre områder i samfundet, hvor der ikke er ligestilling. Eksemplerne, som hr. Ole M. Nielsen kommer med, er fuldstændig korrekte, men det kan da ikke føre til en pointe om, at når der nu ikke er ligestilling i alle andre dele af samfundet, så skal vi heller ikke have ligestilling her. Her har vi jo en politisk mulighed for at påvirke ligestillingsdebat-

ten, og skulle vi så ikke tage og benytte os af den? Det er jo sådan set det, forslaget går ud på.

Så er jeg meget med både på selvstændige initiativer og også på, at Kristeligt Folkeparti kommer med andre ligestillingsinitiativer, hvor vi kan få bragt ligestilling i uddannelsesforholdene, i aflønningsforholdene osv., osv. Ligestillingsdebatten er faktisk først rigtig begyndt, og vi er jo langt, langt efter de andre nordiske lande, så vi kan lave utrolig meget.

Så lad os nu tage det første bette nøk her ved at skabe ligestilling i forbindelse med en udvidelse af barselreformen.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg skal bare høre hr. Ole Sohn, om ikke han er enig i, at hr. Ole M. Nielsen ikke har fuldstændig ret i det, der blev fremført fra talerstolen tidligere. Vi aflønnes jo også på en lang række områder i situationer, hvor en mand og en kvinde udfører nøjagtig samme stykke arbejde med nøjagtig samme uddannelsesbaggrund, alligevel vidt forskelligt. Og er dette ikke også et problem barseldiskussionen taget i betragtning?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Nu er det ikke fru Mette Frederiksen og mig, der er i debat med hinanden, men jeg er fuldstændig enig i – det begyndte jeg også med at sige – at der ikke var tale om ligestilling på alle områder, men at de andre ting er mindst lige så væsentlige. Og på grund af de kendsgerninger, som hr. Ole Sohn og jeg er enige om, kan vi jo ikke gennemføre, at far og mor tager lige meget barselorslov på grund af det dér. Det er, fordi manden i de fleste tilfælde tjener flere penge. Det kan vi ikke lave om på, sådan er det bare. Og derfor kan vi ikke tvinge den ligestilling igennem i familierne. De må selv vælge.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Med den lille ordveksling via mit navn formoder jeg også, at hr. Ole M. Nielsen og fru Mette Frederiksen er tæt på at være enige – de var ikke helt enige, men i hovedparten enige. For selvfølgelig har fru Mette Frederiksen ret i, at der også er ulighed i lønninger, hvor der er ens job.

Til det dér med, at man ikke kan tvinge noget igennem: Vi skal ikke tvinge noget igennem. Vi skal bare sige, at det ikke kan nytte noget, at vi har en situation, hvor vi forlænger barslen og

alene lader det være op til, at man kan vælge, når vi ved – det viser alle statistikker, det er alle enige om, går jeg ud fra – at kvinderne tager hovedparten af den forlængelse. Det hæmmer for det første deres karrieremuligheder, at det er dem, der skal tage den lange barselorslov, uden at manden tager sin del, og det belaster kvindearbejdspladser hårdere end mandearbejdspladser. Og vi har også et ansvar over for de dele af erhvervslivet.

Derfor mener jeg faktisk, at den reelle ligestilling, man bygger ind ved at sikre, at mændene også får mulighed for at tage en del af barselorsloven, er et af de områder, hvor vi som politikere kan gøre en forskel og markere også over for samfundet, at her vil vi gerne bidrage til at skabe mulighederne for, at familierne giver mændene ret til at være sammen med deres børn og giver kvindearbejdspladserne mulighed for at undgå, at de får for langt et træk, hvor medarbejderne er væk, hvilket hæmmer deres karrieremuligheder. Og det belaster i øvrigt også de små kvindearbejdspladser forholdsvis mere end de store mandearbejdspladser.

Så der er mange ligestillingsaspekter, som jeg mener vi bør tage med ind i overvejelserne.

Formanden:

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Enhedslisten er enig med forslagsstillerne i intentionen om at give fædre bedre muligheder og større incitament til at holde orlov i forbindelse med familieførøgelse, men vi synes faktisk, at forslaget ambitioner er for begrænsede.

Kl. 19.50

I Enhedslisten går vi ind for, som vi også har fremlagt det i andre sammenhænge, en udvidelse af barselorsloven til 52 uger, hvoraf de 13 uger forbeholdes faren. Det vil så i praksis betyde, at kvinders barselorslov udvides i op til 39 uger, hvis familien vælger, at kvinden skal tage den del af barselorsloven, som ikke er forbeholdt manden.

6 ugers fædreorlov er selvfølgelig et lille skridt på vejen, men vi agter under udvalgsarbejdet med de forskellige barselorslovsforslag at arbejde for, at fædre får længere orlov. Vi ved, at det er et faktum, at mænd generelt er højere lønnede end kvinder, og det er efter vores opfattelse ikke mindst det, der har betydning for, at så få fædre holder barselorslov.

Derfor er fuld løn under barsel det bedste incitament til at fremme ligestillingen og begge forældres aktive deltagelse i omsorgen for pasningen af barnet. Det er også derfor, vi har fremført forslaget og vil gentage forslaget om oprettelse af en central barselfond.

Men som det fremgår af det, jeg har sagt her, er der altså på ingen måde tale om, at vi vil begrænse, hvad kvinder får af barselorlov. Vi vil tværtimod foreslå det udvidet. Der er heller ikke tale om nogen form for tvang. Vi går tværtimod imod enhver form for tvang. Her er tale om et totalt frit valg, hvor man kan vælge til eller vælge fra, det afgør man selv, og det afgør man også i familien efter de normer og regler, som man nu afgør den slags ting ud fra i familierne. Det vil være klart efter vores forslag.

Det her er et lille skridt i den rigtige retning. Vi synes, det er for lille, men vi vil arbejde positivt i udvalget for, at det kommer længere.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil sige, på trods af tidligere disputer, at det her forslag slet ikke er så ringe. Hvis ikke vi kunne få andet på barselorlovsfronten end det forslag her, ville vi stemme for det. Selvfølgelig ville vi det.

Men det får vi nok ikke lejlighed til, for det kommer sandsynligvis aldrig til afstemning. Vi vil selvfølgelig lade det gå ind i en større sammenhæng, og hvis det i den større sammenhæng skulle være en betingelse for at opnå noget fornuftigt at forlænge fædreorloven til 6 uger, vil vi bestemt ikke være afvisende over for det. Det synes vi da kunne være fornuftigt. Men at tvinge en ligestilling igennem over længere stræk vil vi ikke være med til.

Så det er sådan en forbeholden tilslutning til det her.

Så vil jeg sige, at fru Mette Frederiksen havde nogle ganske fornuftige betragtninger om, hvordan det er i Norge og Sverige, og hun spurgte, hvorfor forældre dér er mere motiverede for at passe deres egne børn længere. Det findes der nok en lang række forskellige svar på, men jeg vil sige det kort på den måde: De er jo generelt klogere i Norge og Sverige. Der er jo også mange flere, der stemmer på Kristeligt Folkeparti.

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Anders Samuelsen.

Anders Samuelsen (RV):

Jeg vil godt sige tak for en udmærket debat og indlede med at sige tak til mine, for nu at sige det ligeud, knaldhamrende dygtige/indsigtsfulde venner fra den socialistiske/rød-grønne lejr, som på den måde, vi fik fremlagt sagerne på, fik skabt en fælles forståelse for, hvad det her går ud på.

Det her forslag går jo på ingen måde ud på tvang eller formynderi, eller hvad der ellers er blevet sagt fra Venstres og De Konservatives side. Det må være et udtryk for manglende forståelse for god liberal tankegang, at man kan komme til den form for konklusion.

Det, der netop er tale om her, er at give et godt tilbud, og så kan man sådan set sige nej eller ja. Det svarer lidt til, hvis jeg tilbød hr. Jens Vibjerg en rød Alfa Romeo på betingelse af, at han selv skulle bruge den; så havde han stadig væk en valgmulighed for at sige nej. Han kunne også sige ja, men det ville da være mærkværdigt at udlægge det som en form for tvang, at han fik det valg. Jeg vil da oven i købet næsten gå ud fra, at han ville sige ja til tilbuddet, og det er sådan set pointen med forslaget: at motivere og give nogle muligheder for at sige ja og dermed komme et skridt længere i ligestillingsdiskussionen og i de resultater, som vi opnår på det område.

Ministeren var i sine bemærkninger inde på, at én ting er at ønske det, og man kunne så fortsætte – og det lå vel også lidt i det, der blev sagt fra talerstolen – noget andet er, om man vil gøre noget ved det. Vi ønsker at gøre noget ved det, og det kan vi så konstatere – også med baggrund i de ordførertaler, som blev holdt fra Venstres og De Konservatives side – at det ønsker man ikke. Man vil krampagtigt holde fast i, at der her er tale om tvang og formynderi. Det er der altså, må jeg endnu en gang understrege, ikke tale om.

Kl. 19.55

Alt i alt vil jeg sige tak for en udmærket debat, som egentlig på mange måder fik sat tingene på spidsen og vist, hvad det er, der er på spil her, og hvor vandene i hvert fald på det ligestillingspolitiske område skiller i dette Folketing.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg er nødt til at spørge den radikale ordfører, om ikke det betyder, at man reelt tvinger faderen til at tage orlov, fordi man siger: Hvis ikke du tager orlov, så får vi ingen orlov?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil blot korrigere hr. Anders Samuelsen. Jeg har ikke i min ordførertale sagt, at der er tale om tvang. Jeg bekræftede tværtimod hr. Søren Søndergaard i, at der ikke var tale om tvang.

Derimod har jeg sagt, at det er formynderisk, og det mener jeg at det er.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg skal beklage, hvis jeg kom til at udtrykke det på den måde, at jeg fik sagt, at den konservative ordfører havde givet udtryk for, at der var tale om tvang. Det ord skal jeg undlade at tillægge ham og så nøjes med bare at konstatere, at han mente, at der var tale om formynderi.

Det er der stadig væk ikke tale om – det er hermed også svaret til hr. Jens Vibjerg – der er hverken tale om formynderi eller tvang, for der er en mulighed for at sige ja, og der er en mulighed for at sige nej. Og sådan er det.

Det går ikke ud over andre, om man siger ja eller nej. Man kan tage tilbuddet, eller man kan lade være på samme måde som med den røde Alfa Romeo, som jeg havde i sinde at tilbyde hr. Jens Vibjerg. Men jeg kan næsten på forhånd høre, at han vil betragte det som en vederstyggelighed, at jeg ville sætte en betingelse op om, at det var ham, der skulle køre i den. Så derfor skal jeg undlade overhovedet at give ham tilbuddet.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Så er jeg jo nødt til at sige til den radikale ordfører og ordfører for forslagsstillerne, at så er det jo tvang, for man tager noget fra familien. Hvis faderen ikke siger ja, så tager man orlov fra familien, fra børnene, samværet med barnet. Det må være rigtigt forstået.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne lige starte med at rose forslagsstillerne for at have formuleret sig relativt kort og præcist, men alligevel er jeg nødt til at spørge foranlediget af den forrige taler: Er der tale om, at man af den nuværende barselorlov på et halvt år vil skære den 6 uger ned, sådan at man af den nuværende ordning tvinger mændene til at tage noget af den? Eller skal det ses i forbindelse med, at man udvider barselorloven, hvor man giver kvinderne et lidt bedre tilbud, end de har i

dag, og mændene et tilbud, som de ikke har i dag?

Man giver altså begge parter tilbud, som de ikke har i dag. Sådan har jeg forstået forslaget. Er det ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Det, SF's ordfører her gav udtryk for, er fuldstændig korrekt forstået. Dermed er det jo også et svar til Venstres ordfører: Man tager ikke noget fra folk. Man kan jo ikke tage noget fra folk, som de endnu ikke har fået.

Det er et tilbud, som man kan sige ja eller nej til. Og hvis den logik, der gives udtryk for i dette tilfælde her fra Venstres side, står til troende, hvis man har så meget imod den form for at give et tilbud til kun den ene part, så må man jo gå ud fra, at i det forslag, som kommer fra regeringens side, vil man gøre op med hele den forestilling, som ligger i den nuværende del af barselorloven, nemlig at en del af den er forbeholdt kvinden, ud fra et beskyttelseshensyn er den på nuværende tidspunkt forbeholdt kvinden. Men det må vi jo gå ud fra at man vil gøre op med.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 11:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af ret til børnepasningsorlov for forældre til børn over 1 år.

Af Jan Petersen (S) og Margrethe Vestager (RV) m.fl.

(Fremsat 7/12 2001).

Forslaget sattes til forhandling.